

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของพนักงานและ
คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว เอื่องฟ้า สิงห์ทิพย์พันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา วิทยาศาสตร์ป้องกันและสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-900-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018924 147134055

KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PREVENTIVE BEHAVIOR AGAINST AIDS AMONG
CLERK AND WORKER GROUP IN FACTORIES AT PAK CHONG DISTRICT,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE.

MISS. AUENGPHA SINGTIPPHUN

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Preventive and Social Medicine

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-900-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของ
พนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

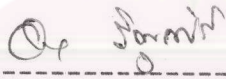
โดย นางสาว เอื้องฟ้า สิงห์ทิพย์พันธ์
ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ บดี ธนะมัน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไพรัช ด้ส์ดจิต

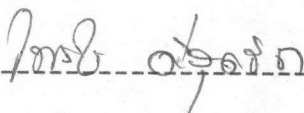
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

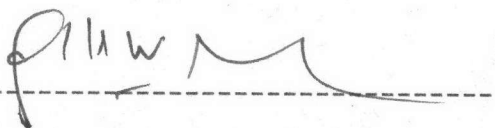

----- คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ องอาจ วิพธศิริ)

----- อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ บดี ธนะมัน)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไพรัช ด้ส์ดจิต)

----- กรรมการ
(นายแพทย์ อูเทน จารณศิริ)

เรื่องทำ สิ่งตีพิมพ์พิเศษ : ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ
โรคเอดส์ของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขต อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา (KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PREVENTIVE BEHAVIOR
AGAINST AIDS AMONG CLERK AND WORKER GROUP IN FACTORIES AT
PAKCHONG DISTRICT, NAKHONRATCHASIMA PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์บตี ณะมัน, ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพรัช ดีสุดจิต,
93 หน้า , ISBN 974-582-900-9

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใด เวลาหนึ่ง มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของพนักงาน และ
คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการ
ป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ และศึกษาปัจจัยทางอายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพที่มี
ผลต่อความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าในการศึกษา
กลุ่มตัวอย่างจากพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งขนาดใหญ่ กลาง เล็ก จำนวน
ตัวอย่างทั้งหมด 1,070 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้ว

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องโรคเอดส์ ในระดับดี ร้อยละ 53.5 ($\bar{x} = 19.22$, $SD = 0.11$) ทักษะที่มีต่อโรค
เอดส์ระดับปานกลางร้อยละ 85.7 ($\bar{x} = 1.87$, $SD = 0.32$) พฤติกรรมการป้องกันการ
ติดเชื้อโรคเอดส์ บางอย่างที่ยังต้องปรับปรุง จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยทางอายุ เพศ การ
ศึกษา รายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ในเรื่องโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.05$
ปัจจัยทางอายุ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.05$
ความรู้เรื่องโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์บางเรื่อง และมีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์บางพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.05$ ปัจจัย
ทางเพศ การศึกษา สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 $P < 0.05$

การได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่ชัดเจนที่สุดในการถ่ายทอดความรู้
เกี่ยวกับโรคเอดส์ไปยังพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม (76.5%) รองลงมาแผ่นป้าย
โฆษณา (60.8%) พบว่าประมาณ 24.4% ยังมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่ยังไม่ชัดเจน และทัศนคติด้าน
ลบในบางข้อ ควรจัดให้มีการสาธารณสุข แพทย์ พยาบาล และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และ
เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน ในการเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ให้แก่
ประชาชนอย่างทั่วถึง

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกัน และ สังคม
สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(Handwritten signatures and names are present over the lines)

๐๔๕๕๒๕ MAJOR COMMUNITY MEDICINE
KEY WORD: KNOWLEDGE / ATTITUDE / PREVENTIVE BEHAVIOR/AIDS

AUENGPHA SINGTIPPHUN: KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PREVENTIVE BEHAVIOR AGAINST AIDS AMONG CLERK AND WORKER GROUP IN FACTORIES AT PAKCHONG DISTRICT, NAKHONRATCHASIMA PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST. DR. BODI DHANAMUN. PROF. DR. PHAIRAJ DESUDCHIT. 93 PP. ISBN 924-582-900-9

The purpose of this research was to study the knowledge, attitude and preventive behavior against AIDS among clerk and worker group and also study the relationship concerning knowledge, attitude and preventive behavior against AIDS and age, sex, education, economic and marital status. The sample consisted of 1,070 male and female clerk and worker who worked in the factories at Pakchong District in Nakhonratchasima Province. The selected of this sample was done by stratified random sampling from large, medium, small factories.

It was found that the level of knowledge of clerk and worker group is good 53.5 ($\bar{x} = 19.92$, $SD = 0.11$) the attitude is in the middle level 85.7% ($\bar{x} = 1.87$, $SD = 0.32$) but some preventive behavior should be corrected. The analysis of the relationship among knowledge, attitude and preventive behavior on AIDS indicated that they were not corrected. Age, sex, education economic were statistically significance $P < 0.05$ by knowledge.

Television was the best media for transmitting the AIDS knowledge to clerk and worker group (76.5%) while posters were the next (60.8%). It was found that about 74.4% had no clear knowledge about AIDS. The health officers and nongovernment agency should have better participation in delivering the AIDS health education.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....เวชศาสตร์ป้องกัน และ สังคม
สาขาวิชา.....เวชศาสตร์ชุมชน
ปีการศึกษา..... ๒๕๓๕

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ บดี ชนะมัน และศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไพรัช ดีสุตจิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขเนื้อหาจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ อุเทน จารณศรี นายแพทย์ใหญ่ กรมควบคุมโรค ติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนทั้งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อองอาจ วิบุตศิริ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาให้คำแนะนำ ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมาที่กรุณาให้ข้อมูลทางด้านโรงงาน ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ สมรัตน์ เลิศมหาทฤทธิ จากภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม ที่ให้คำปรึกษา ในการเตรียมการเก็บข้อมูล

จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่ด้วย

เอื้องฟ้า สิงห์ทิพย์พันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญ ตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
คำถามของการศึกษา.....	5
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	7
2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โรคเอดส์.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	35

3	วิธีการดำเนินการศึกษา.....	36
	รูปแบบของการศึกษา.....	36
	ประชากรที่ศึกษา.....	36
	วิธีเลือกตัวอย่าง.....	36
	ขนาดตัวอย่าง.....	37
	ระยะเวลาดำเนินการศึกษา.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	การจัดการเก็บข้อมูล.....	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4	ผลการวิจัย.....	48
	ข้อมูลพื้นฐาน.....	48
	ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์.....	55
	ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องโรคเอดส์.....	62
5	อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	71
	อภิปรายผลการวิจัย.....	73
	สรุปผลการวิจัย.....	79
	ข้อเสนอแนะ.....	79
	รายการอ้างอิง.....	82
	ภาคผนวก.....	87
	ประวัติผู้วิจัย.....	93

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างพนักงานและคนงานที่ถูกคัดเลือก เป็นตัวอย่างในการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ จำแนกตามโรงงาน49
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัว ภูมิภาคเนาเดิม สถานที่พักอาศัย การอยู่ร่วมกัน ระบบการทำงาน อาชีพเดิม50
3	แสดงร้อยละของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งต่างๆ จำแนกตามความบ่อยของการได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ...54
4	แสดงร้อยละของผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำแนกตาม การตอบผิด โดยเรียงลำดับจากคะแนนการตอบผิดมากไปน้อย.....55
5	แสดงจำนวนและร้อยละของพนักงานและคนงานจำแนกตามระดับความรู้ เรื่องโรคเอดส์.....58
6	แสดงร้อยละและสัดส่วนของพนักงานและคนงานจำแนกตามเพศและความรู้ เรื่องโรคเอดส์.....59
7	แสดงจำนวน ร้อยละ ของพนักงานและคนงาน จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้เรื่องโรคเอดส์.....60
8	แสดงจำนวน และร้อยละของพนักงานและคนงาน จำแนกตามความรู้และรายได้..61
9	แสดงร้อยละของผู้ตอบ แสดงทัศนคติเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ถูกต้อง....62
10	แสดงจำนวน ร้อยละของพนักงานและคนงานจำแนกตามระดับทัศนคติต่อโรคเอดส์.65
11	แสดงจำนวน ร้อยละ ของพนักงานและคนงาน จำแนกตามอายุ และทัศนคติที่มี ต่อโรคเอดส์.....66
12	แสดงจำนวนร้อยละ ของพนักงานและคนงาน จำแนกตามระดับการศึกษา และ ทัศนคติที่มีต่อโรคเอดส์.....67
13	แสดงร้อยละ และสัดส่วนของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านพฤติกรรมการติดต่อ โรคเอดส์.....68